



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ



ФОНД НА
ФОНДОВЕТЕ
ФОНД МЕНИДЖЪР НА
ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ
В БЪЛГАРИЯ



ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Минимални изисквания относно съдържанието на представен от Крайния получател Бизнес план или еквивалентен документ

1. Наименование на кандидата, данни за предприятието

Информацията следва да съдържа наименование и идентификация на предприятието, предмета на дейност, идентификация на неговия представяващ, друга информация необходима в съответствие с изискванията за отчетност, съгласно разпоредбите на Гаранционното споразумение

2. Описание на проекта/ инвестицията

Информацията следва да съдържа:

- *Описание на идеята на проекта/ инвестицията;*
- *Индикативен времеви график (очаквана начална и крайна дата на реализация на проекта/ инвестицията);*
- *Местонахождение на проекта/ инвестицията;*
- *Списък на разходите на проекта/инвестицията и съответния им прогнозен размер*

3. Дейности по проекта/ инвестицията

Информацията следва да съдържа описание на дейностите и разходите, с цел осигуряване на съответствие с изискванията на Гаранционното споразумение в това число:

За Портфейл Ресурсна ефективност:

- *Описание как дейностите и разходите на проекта/ инвестицията осигуряват (или допринасят) за изпълнението на един или повече от изброените по-долу дейности (от подт. 1) до подт. 8) в областта на проектирането на продуктите, производствените процеси и управлението на отпадъци:*

- 1) По-ефективно¹ използване в производството на природните ресурси², включително вода, в т.ч. намаляване на използването на първични суровини или увеличаване на използването на странични продукти и вторични суровини
- 2) Увеличаване на трайността, възможностите за поправка, модернизиране или повторна употреба на продуктите
- 3) Подобряване на възможностите за рециклиране на продуктите, включително рециклирането на отделните материали, съдържащи се в продуктите, наред с другото чрез заместване или намалена употреба на продукти и материали, които не подлежат на рециклиране
- 4) Намаляване на съдържанието на опасни вещества в материалите и продуктите през целия им жизнен цикъл, включително чрез заместване на тези вещества с по-безопасни алтернативи
- 5) Удължаване използването на продуктите, включително чрез повторно използване, проектиране за дълготрайност, промяна на предназначението, разглобяване, преработване, модернизиране и ремонт, и споделянето на продукти
- 6) Подобряване управлението на отпадъците в предприятията, в т.ч. предотвратяване и намаляване на генерирането на отпадъци, подготовка за повторна употреба, рециклиране, както и модернизиране на технологиите по пречистване и намаляване на замърсяването от производствени отпадъчни води
- 7) Използването на енергията от възобновяеми източници за собствено потребление³
- 8) Технологично развитие, иновации и ресурсна ефективност за предприятията за предварително третиране на отпадъци, като част от сектора на рециклирането⁴

От описанието следва да е видно как всеки един отделен разход (за ДМА, ДНА, СМР, оборотни средства) допринася за въвеждането на един или повече от кръговите модели, посочени по-горе по подт. 1) до подт. 8). Липсата на достатъчно обоснована информация, която да дава увереност за спазване на посоченото изискване по отношение на разход, ще бъде основание за премахването му като допустим разход по Финансовия инструмент.

¹ Например ефективността може да бъде подобрена чрез значително увеличаване на трайността, възможностите за поправка, осъвременяване и повторно използване на продуктите или чрез значително намаляване на ресурсите посредством проектиране и избор на материали, улесняване на промяната на предназначението, разглобяване и демонтиране, по-специално с цел намаляване на използването на строителни материали и насърчаване на повторното използване на строителните материали. В допълнение, преминаване към бизнес модели на „продукта като услуга“ и кръгови вериги за създаване на стойност с цел продуктите, компонентите и материалите да са винаги максимално полезни и да имат максимална стойност колкото е възможно по-дълго. Това включва и значително намаляване на съдържанието на опасни вещества в материалите и продуктите, включително чрез замяната им с по-безопасни алтернативи. Освен това, това включва значително намаляване на хранителните отпадъци в процесите на добив, преработка, производство и разпространение на храна.

² Природните ресурси включват енергия, материали, метали, вода, биомаса, въздух и земя.

³ Посочената дейност следва да е предвидена като допълваща спрямо някоя от другите/другите описани дейности, свързани с кръгова и ресурсоефективна икономика. (Моля опишете във връзка с направената забележка в Коментар/Референция, ако е приложимо)

⁴ Не е допустимо подпомагане на предприятия за изгаряне и/или друго оползотворяване на отпадъци с производство на енергия (Моля опишете във връзка с направената забележка в Коментар/Референция, ако е приложимо)

Описание как дейностите и разходите на проекта/ инвестицията имат принос за екологичния преход и по-специално за екологична цел „Преход към кръгова икономика“.

За Портфейл Енергийна ефективност:

Описание на дейностите и разходите на проекта/ инвестицията, насочени към изпълнение на мерки за енергийна ефективност⁵ в предприятията въз основа на препоръки от Енергиен одит⁶.

Примерни направления на дейностите (един проект/ инвестиция може да включва няколко направления) са както следва:

- 1) Въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт*
- 2) Въвеждане на системи за мониторинг и контрол на енергопотреблението⁷*
- 3) Придобиване/въвеждане в експлоатация на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи⁸, необходими за изпълнението на мерките, включени в Енергийния одит*
- 4) Придобиване/внедряване на дълготрайни нематериални активи⁹ (включително разработване на софтуер), необходими за изпълнението на мерките, включени в Енергийния одит.*
- 5) СМР на производствени сгради и/или СМР във връзка с изпълнение на мерки за енергийна ефективност, пряко свързани с и необходими за въвеждане в експлоатация на активите, препоръчани в енергийния одит, в случай че такава мярка е включена в него.*
- 6) Придобиване на инвестиционен проект по смисъла на Закона за устройство на територията (ЗУТ), свързан с и необходим за изпълнението на проекта.*
- 7) Консултантски услуги за въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт в предприятията, вкл. съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001.*
- 8) Придобиване (въвеждане в експлоатация) на системи за отопление и охлаждане и/или производство на електроенергия от възобновяеми източници за собствено потребление.*
- 9) Усъвършенстване/модернизиране на дейността – методът на производство или доставка, който се заменя с въвеждането на нов или значително се усъвършенства*

⁵ Количеството спестена енергия, определено чрез измерване и/или оценка на потреблението преди и след прилагането на мярка за повишаване на енергийната ефективност, като същевременно се осигурява нормализиране на външните условия, които оказват въздействие върху потреблението на енергия

⁶ Не могат да се финансират мерки за повишаване на енергийната ефективност на административни сгради, които не се използват от предприятия както и студентски общежития и жилищни сгради

⁷ Автоматизирани системи за мониторинг на енергопотреблението - електронни системи, които записват потреблението на различните видове енергоносители и ресурси за основни технологични процеси и системи в предприятието, като позволяват осъществяването на контрол и вземането на управленски решения относно енергийното потребление, може да предават и да получават данни посредством форма на електронна комуникация.

⁸ Материални активи- по смисъла на чл. 2, пар. 29 от Регламент (ЕО) № 651/2014 „материални активи" означава активи, състоящи се от земя, сгради, съоръжения, машини и оборудване.

⁹ Нематериални активи - по смисъла на чл. 2, пар. 30 от Регламент (ЕО) № 651/2014 „Нематериални активи“ означава активи, които нямат физически или финансов израз, като патенти, лицензи, ноу- хау или друга интелектуална собственост.

- 10) Въвеждане на подобрения по отношение на използваните технологии и производствени процеси в предприятията
- 11) Закупуване на материали (спомогателни необходими за окомплектоване на придобитите инвестиции в работеща система), които са пряко свързани с изпълнение на дейностите/инвестициите, препоръчани в енергийния одит
- 12) Друго¹⁰

От описанието следва да е видно как всеки един отделен разход (за ДМА, ДНА, СМР, оборотни средства) допринася за въвеждането на мерки, предписани в представения Енергиен одит. Липсата на достатъчно обоснована информация, която да дава увереност за спазване на посоченото изискване по отношение на разход, ще бъде основание за премахването му като допустим разход по Финансовия инструмент.

4. Предвидени резултати по проекта/ инвестицията

За Портфейл Ресурсна ефективност:

Информацията следва да съдържа описание на конкретни количествени¹¹ и/или качествени очаквани резултати от изпълнените на дейностите по проекта/ инвестицията, представляващи приноса¹¹ за постигането на екологичната цел за преминаване към кръгова икономика¹².

Примерни¹¹ направления на съответния принос (един проект/ инвестиция може да има принос към няколко направления) са както следва:

- 1) повишаване трайността, възможността за поправка, ремонт, модернизиране, усъвършенстване и повторна употреба на продуктите, промяна на предназначението и разглобяване, както и споделянето на продукти
- 2) намаляване използването на ресурси чрез проектиране и избор на материалите; използване на кръгови суровини
- 3) улесняване търсенето на ново предназначение
- 4) развитие на бизнес модели на „продукта като услуга“

¹⁰ В случай, че е отбелязано „Друго“, моля опишете подробно съдържанието и естеството на предвидената дейност в колона „Коментар/Референция“

¹¹ Съгласно информацията в предоставения от Крайния получател Бизнес план или еквивалентен документ

¹² „кръгова икономика“ означава икономическа система, при която запазването на стойността на продуктите, материалите и другите ресурси в икономиката се поддържа за възможно най-дълъг период от време като се подобрява ефективното им използване в производството и потреблението, като по този начин се намалява въздействието на тяхното използване върху околната среда и се свеждат до минимум отпадъците и изпускането на опасни вещества на всички етапи от техния жизнения цикъл, включително чрез прилагането на йерархията на отпадъците;

- 5) развитие на кръгови вериги за създаване на стойност, с цел продуктите, компонентите и материалите да са винаги максимално полезни и да имат максимална стойност колкото е възможно по-дълго
- 6) намаляване съдържанието на опасни вещества в материалите и продуктите през целия жизнен цикъл, включително чрез замяната им с по-безопасни алтернативи и гарантиране на възможността за проследяване
- 7) намаляване на хранителните отпадъци в процесите на добив, преработка, производство и разпространение на храна
- 8) природните ресурси, включително суровини, които се добиват устойчиво и на биологична основа, и други суровини, се използват по-ефективно в производството, включително чрез:
 - намаляване използването на първични суровини или увеличаване на използването на странични продукти и вторични суровини
 - ефективно използване на ресурсите и енергията
- 9) увеличаване използването на вторични суровини и повишаване на тяхното качество, включително чрез висококачествено рециклиране на отпадъци
- 10) подобряване възможностите за рециклиране на продуктите, включително рециклирането на отделните материали, съдържащи се в продуктите, наред с другото чрез заместване или намалена употреба на продукти и материали, които не подлежат на рециклиране, по-специално в дейностите по проектиране и производство
- 11) предотвратяване и намаляване генерирането на отпадъци, включително генерирането на отпадъци от добива на минерали, и отпадъци от строителството и разрушаването на сгради
- 12) развитие на инфраструктура за управление на отпадъците, необходима за целите на предотвратяването, за подготовката за повторна употреба и за рециклиране, като същевременно се гарантира, че възстановените материали се рециклират като входящ материал от висококачествена вторична суровина в производството и се избягва рециклирането с цел производство на продукти с неравностойност в качеството
- 13) свеждане до минимум изгарянето на отпадъци и се избягва на обезвреждането на отпадъци, включително депонирането на отпадъци, в съответствие с принципите на йерархията на отпадъците¹³
- 14) Внедряване на цифрови технологии, разработване и внедряване на иновации в областта на кръговата икономика
- 15) Друго¹⁴

За Портфейл Енергийна ефективност:

Информацията следва да съдържа описание на начина, както и количествени измерения с които проекта/ инвестицията допринася за постигането на:

¹³ „Йерархия на отпадъците“ означава йерархията на отпадъците, посочена в член 4 от Директива 2008/98/ЕО;

¹⁴ В случай, че е отбелязано „Друго“, моля опишете подробно съдържанието и естеството на предвидената дейност в колона „Коментар/Референция“

- общата цел за енергийни спестявания (реализирани енергийни спестявания в резултат на инвестицията) и или
- очаквано годишно намаляване на емисиите¹⁵ на парникови газове¹⁶

Горепосочените количествени измерения могат да бъдат представени посредством таблица в следния формат:

Наименование на ПРЕДВИДЕНАТА мярка	Енергоносител	ОЦЕНКА НА СПЕСТЯВАНИЯТА						
		Базова стойност преди изпълнение на мярката/ мерките за енергийна ефективност		Стойност след изпълнение на мярката/мерките за енергийна ефективност		Спестена енергия/ намаляване емисиите на парникови газове след изпълнение на мярката/мерките за енергийна ефективност		
		Крайна енергия	Първична енергия	Крайна енергия	Първична енергия	Крайна енергия	Първична енергия	Емисии CO ₂
кWh/ год.	кWh/ год.	кWh/ год.	кWh/ год.	кWh/ год.	кWh/ год.	t CO ₂ /год.		

5. Ненанасяне на значителни вреди DNSH

Съгласно Регламент (ЕС) 2021/106017 фондовете на Европейския съюз следва да оказват подкрепа за дейности, които се осъществяват при зачитане на стандартите и приоритетите на Съюза в областта на климата и околната среда и не биха нанесли значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/85218 (Регламент за таксономията). В тази връзка, всяко проектно предложение/инвестиция, следва да бъде в съответствие с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ (DNSH) като отчита шестте екологични цели, заложи в чл. 9 от Регламента за таксономията:

- 1) смекчаване на изменението на климата;
- 2) адаптиране към изменението на климата;
- 3) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси;
- 4) преход към кръгова икономика;

¹⁵ Емисии- означава отделянето на парникови газове в атмосферата от източници в инсталация или отделянето от въздухоплавателни средства, извършващи авиационна дейност, включена в списъка в приложение I към Директива 2003/87/ЕО, на определените по отношение на тази дейност газове

¹⁶ Газовете, изброени в приложение II към Директива 2003/87/ЕО, и други естествени и антропогенни газообразни компоненти на атмосферата, които абсорбират и повторно излъчват инфрачервена радиация

¹⁷ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика.

¹⁸ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088.

5) предотвратяване и контрол на замърсяването;

6) защита и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите.

За да е налице спазване на принципа DNSH, всички предвидени инвестиции/дейности от крайните получатели следва да не водят до значителни вреди за всеки един от горепосочените шест екологични цели. С оглед на посоченото крайните получатели следва да декларират, че представените от тях проектни предложения не водят до значителни вреди за всеки един от горепосочените шест екологични цели.

Ако проектното предложение води до значителна вреда е необходимо да се опишат какви мерки ще бъдат предприети за смекчаване на вредното въздействие върху екологичните цели.

В оценката съгласно принципа DNSH трябва да се вземе предвид жизненият цикъл на проекта/инвестицията/дейността.

С оглед спазването на принципа DNSH недопустими за финансиране са следните дейности:

- дейности и активи, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата;*
- дейности и активи по схемата на ЕС за търговия с емисии;*
- дейности и активи, свързани със сметища, инсталации за изгаряне на отпадъци и заводи за механично-биологично третиране;*
- дейности и активи, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда.*

В тази връзка крайният получател следва ясно да посочи, че предвидената от него инвестиция не подкрепя нито една от посочените дейности.

ⁱ Числови изражения на осъществяването на проекта/ инвестицията, например: ако с реализация на идеята се постига намаляване използването на ресурси, да се представи прогноза за спестяване на вода, суровини, спомагателни материали и др. за единица продукт (прогнозно количество произведена продукция за година) и общо за година. Използвани ресурси за единица продукт през година X и количество за единица продукт след изпълнението на проекта и др. Ако идеята се отнася до влагането на рециклирани ресурси – да се представят използваните рециклирани ресурси за производството на единица продукт през година X и количество вложени рециклирани ресурси за единица продукт след изпълнението на проекта и др. Ако с инвестицията се постига намаляване съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите през целия жизнен цикъл, следва да се представи съдържанието на вредни вещества в единица продукт през година X и количеството им за единица продукт след изпълнението на проекта или пък да се представи изцяло замяната на вредни вещества с безвредни такива благодарение изпълнението на инвестицията. Чрез изпълнението на проекта/ инвестицията може да се постига намаляване количествата образувани отпадъци при производството на единица продукция /при преработката на единица продукция. Може да се постига и увеличаване на количествата отпадъци за рециклиране за сметка на тези за обезвреждане и др., което следва да бъде числово представено съобразно указанията по- горе. Ако с инвестицията се въвежда нов дизайн на продукти, който позволява по- продължителната им употреба, в тази връзка следва да бъде приложена числова информация от настоящата им спецификация и спецификацията на предходната им версия, която да показва възможности за по- продължителна употреба, повишена възможност за поправка, повторна употреба, разширени и достъпни възможности за модернизиране на продуктите и др.

ⁱⁱ Примери:

По подт. 1): В рамките на дейностите по проектиране и производство - нов дизайн на продукти, който позволява по-продължителната им употреба, в тази връзка може да бъде приложена спецификация на предходната им версия, както и на новата такава, които да показват възможности за по-продължителна употреба, повишена възможност за поправка, повторна употреба, разширени и достъпни възможности за модернизиране на продуктите и др. По отношение на за оборудване, което може да бъде инсталирано при изпълнение на инвестицията следва да са приложени/ да се предвиждат технически спецификации по отношение на неговата дълготрайност, възможност за поправка и рециклиране и др.

По подт. 2): Чрез изпълнението на проекта/ инвестицията се постига намаляване използването на ресурси, което е описано в Бизнес плана или еквивалентен документ – например прогноза за спестяване на вода, суровини, спомагателни материали и др. за единица продукт (прогнозно количество произведена продукция за година) и общо за година. Използвани ресурси за единица продукт през година X и количество за единица продукт след изпълнението на проекта и др. Влагането на рециклирани ресурси - използвани рециклирани ресурси за производството на единица продукт през година X и количество вложени рециклирани ресурси за единица продукт след изпълнението на проекта и др.

По подт. 6):: Чрез изпълнението на проекта/ инвестицията се постига намаляване съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите през целия жизнен цикъл, като следва да се опише съдържанието на вредни вещества в единица продукт през година X и количеството им за единица продукт след изпълнението на проекта или пък да се представи изцяло замяната на вредни вещества с безвредни такива благодарение изпълнението на инвестицията и др.

По подт. 7): Чрез изпълнението на проекта/ инвестицията се постига намаляване количествата образувани отпадъци при производството на единица продукция /при преработката на единица продукция. Може да се постига и увеличаване на количествата отпадъци за рециклиране за сметка на тези за обезвреждане и др.